

Europos
Komisija

Nauji maisto produktai

*Sveikata ir
maisto sauga*

Įvadas

Nauji maisto produktai – tai maisto produktai arba maisto produktų sudedamosios dalys, kurie iki 1997 m. gegužės Europos Sąjungoje (ES) buvo vartojami retai arba visai nevartojami. Minėtais metais įsigaliojo pirmosios nuostatos dėl naujų maisto produktų ES – reglamentas (EB) Nr. 258/97.

Apibrėžtis

Sąvoka „nauji maisto produktai“ reiškia maisto produktus, kurių iki 1997 m. gegužės 15 d. ES žmonės plačiai nevartojo.

Nauji maisto produktai – tai nauji maisto šaltiniai arba naujai sukurti ir naujoviški maisto produktai; maisto produktai, pagaminti taikant naujas technologijas ir gamybos procesus; taip pat maisto produktai, kurie tradiciškai būdavo valgomi kitose, bet ne ES šalyse.

Dumbliai

Įvairių tipų naujų maisto produktų pavyzdžiai:

- žemės ūkio produktai iš trečiųjų šalių – pvz., šalavijų sėklos;
- augalų ekstraktai – rapsų baltymai;
- produktai, sukurti taikant naujus maisto gamybos procesus, – duona, grybai ar pienas, apdoroti ultravioletiniais spinduliais, kad juose būtų daugiau vitamino D;
- nauji maistingų medžiagų šaltiniai – mikrodumblių aliejus, kuriame yra dokozaheksaeno rūgšties (DHR).

Naujų maisto produktų, kuriais leidžiama prekiauti ES rinkoje, sąrašas

Visą [patvirtintų naujų maisto produktų sąrašą](#) galima rasti Europos Komisijos interneto svetainėje, kur pateikiama tokia informacija:

- pavienių valstybių narių išduoti leidimai prekiauti naujais maisto produktais;
- Komisijos sprendimu išduoti leidimai prekiauti naujais maisto produktais;

- leidimai prekiauti naujais maisto produktais, išduoti vykdant supaprastintas pranešimo procedūras.

Be to, kartu su patvirtintų naujų maisto produktų sąrašu pateikiamas sąrašas naujų maisto produktų, kuriais prekiauti, Komisijos sprendimu, leidimas nebuvo suteiktas.

Grybų produktas

Ženklinimas

Naujiems maisto produktams taikomi bendrieji ženklavimo reikalavimai, nurodyti [Reglamente \(ES\) Nr. 1169/2011](#). Etiketėje privaloma nurodyti maisto produkto pavadinimą.

Kai kuriais atvejais naujų maisto produktų ženklavimui gali būti taikomi papildomi

reikalavimai, kad vartotojai produktą vartotų saugiai, pavyzdžiui, įspėjimas, kad naujas maisto produktas nerekomenduojamas kai kuriems vartotojams. Be to, bet kokie teiginiai apie maistingumą ir sveikatingumą turi atitikti [Teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą reglamentą \(EB\) Nr. 1924/2006](#).

Naujasis reglamentas

1997 m. naujus maisto produktus reglamentuojantį įstatymą reikėjo peržiūrėti atsižvelgiant į naujausius mokslo ir technologijų pasiekimus.

Naująjį [naujų maisto produktų reglamentą](#) (Reglamentą (ES) 2015/2283) Europos Parlamentą ir Taryba patvirtino 2015 m. lapkričio 25 d. Šios naujos taisyklės visiškai įsigalios nuo 2018 m. sausio 1 d.

Naujasis naujų maisto produktų reglamentas padidins leidimų išdavimo proceso efektyvumą ir paskatins naujoves maisto sektoriuje. Bus užtikrintas Europos vartotojų saugumas ir išplėstas jiems pasiekiamų maisto produktų asortimentas.

Naujų maisto produktų apibrėžimo **bendrasis kriterijus lieka nepakitęs**: nauji maisto produktai – tai maisto produktai ir maisto komponentai, kurie nebuvo plačiai vartojami ES iki 1997 m. gegužės 15 d. (t. y. kol įsigaliojo dabartinis naujų maisto produktų reglamentas).

Durijų minkštimas

Baobabų vaisiai

Pagrindiniai patobulinimai, atlikti naujuoju reglamentu

- 1. Supaprastinta ir centralizuota leidimų išdavimo procedūra,** apimanti ir bendruosius leidimus. Visus prašymus apdoroja ir leidimus suteikia Europos Komisija. Dėl to visi maisto verslo operatoriai gali tiekti rinkai savo naujus maisto produktus, kuriems yra gavę leidimus, kol laikomasi reikalavimų dėl vartojimo sąlygų ir ženklinimo.
- 2. Saugos vertinimus** turi atlikti Europos maisto saugos tarnyba (EMST). Europos Komisija, nagrinėdama prašymus, konsultuojasi su EMST ir sprendimus dėl leidimų išdavimo grindžia EMST vertinimų išvadomis.
- 3. Europos Sąjungos naujų maisto produktų sąrašė** bus pateikiami visi nauji patvirtinti maisto produktai.

Rytinės sardinės

Šalavijų sėklos

Daugiau
informacijos
apie maisto
produktus

Rengiamos paraiškos

Sprendimai dėl bet kokių paraiškų, kurios iki 2018 m. sausio 1 d. (kai įsigalios naujasis reglamentas) nebus užbaigtos tvarkyti pagal dabartines taisykles, bus priimami pagal naująjį reglamentą.

4. Bus padidintas **efektyvumas ir skai-
drumas** nustatant saugos vertinimų
bei leidimų išdavimo procedūros
atlikimo terminus ir taip sutrumpinant
bendrą leidimų išdavimo proceso
trukmę.
5. Siekiant palengvinti prekybą, tradicinių
maisto produktų iš trečiųjų šalių, kur
jie ilgą laiką vartojami saugiai, saugos
vertinimas bus **spartesnis ir pro-**

porcingesnis. Naujajame reglamente
numatyta supaprastinta Europos
Sajungai naujų tradicinių maisto
produktų iš trečiųjų šalių vertinimo
procedūra. Jei nagrinėjamas tradicinis
maisto produktas pasižymi saugia
vartojimo istorija ir ES valstybėms
narėms ar EMST nekyla klausimų dėl
saugos, tokį tradicinį maisto produktą
galima tiekti rinkai remiantis pareiškė-
jo pranešimu.

Omega 3 šaltinis – krilių taukai

Europos naujų maisto produktų katalogas

Naujų maisto produktų katalogas yra neoficiali IT priemonė, kur, remiantis ES valstybių narių pateikta informacija, išvardyti gyvūninės ir augalinės kilmės produktai bei kitos medžiagos, kurioms

taikomas naujasis maisto produktų reglamentas. Tai grindžiama informacija apie šių produktų vartojimo istoriją ES valstybėse narėse.

6. Naujos maisto gamybos technologijos ir naujovės gali sumažinti maisto gamybos poveikį aplinkai, padidinti maisto saugumą ir suteikti pranašumų vartotojams. Tokiems naujoviškiems maisto produktams gali būti naudingos duomenų apsaugos

nuostatos, pagal kurias pareiškėjas gali gauti individualų leidimą tiekti rinkai naują maisto produktą. Duomenų apsauga turi būti pagrįsta naujausiais moksliniais įrodymais ir nuosavybės teise turimais moksliniais duomenimis, jos trukmė ribota – 5 metai.

Leidinių biuras

Europos Sąjungos
leidinių biuras, Liuksemburgas, 2016

© Europos Sąjunga, 2016
Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Išspausdinta Liuksemburge

Print

ISBN 978-92-79-60717-2

doi:10.2875/415176

EW-01-16-707-LT-D

PDF

ISBN 978-92-79-60702-8

doi:10.2875/673573

EW-01-16-707-LT-N